

MOBBİG ÇALIŞMA KOMİSYON TOPLANTILARI

Rengin ÜNVER

Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Bölüm Başkanı

Değerli MOBBİG üyeleri, Bölüm Başkanları ve katılımcılar hoş geldiniz. Böyle bir göreve pek hazırlıklı değildim, ama yapmaya çalışayım. XXVIII. MOBBİG toplantısında şu anda ekranda görünen gruplar oluşturulmuştu. Birinci grup; Mimarlık Eğitimi Komisyonu, İkincisi; Büyük Alan Oluşturma Komisyonu, Üçüncüsü; Akademik Yükseltme ve Atama Komisyonu, Dördüncüsü; Meslek Pratiği Mesleğe Kayıt ve Kabul Komisyonu, Beşincisi; MOBBİG Tarihçesi Kuruluş Çalışma Esasları Komisyonu, Altıncısı; Sürekli Mesleki Gelişim Komisyonu.

Saymadım, ama sanıyorum birtakım isimler de burada tekrarlanmakla birlikte, sanıyorum 35 civarında kişi toplam olarak bu komisyonlarda yer alıyor. Şu anda orada da bir belirleme yapmadım, ama sanıyorum bütün her komisyonda yer alan tüm üyeler burada bulunmamakta. Belki yoklama gibi olacak, ama en azından atladıysam, öncelikle özür dilerim. Benim gördüğüm kadarıyla Sevinç Hanımı burada göremedim. Şu anda burada değil. Mimarlık Eğitimi Komisyonunda, Sevgi Hanımı göremedim, Nur ÇAĞLAR yok, Veyis Bey yok. Maide Hanım sanıyorum o da yok, Kemal ÇORAPÇIOĞLU yok, İhsan BİLGİN yok, ben varım, Rengin ÜNVER; Semra AYDINLI yok. İpek DURUKAN yok, Aysu Gönel SOYGUNÇ o da yok, çünkü Güven Hocayı gördüm. Semih Bey burada, Çiğdem POLATOĞLU burada. Eti AKYÜZ buradaydı, Gülen ÇAĞDAŞ burada, Neslihan DOSTOĞLU burada, Mehmet Şener KÜÇÜKDOĞU. Yani, yedi kişi bu komisyonda var. Sanıyorum, bunlar bir araya gelip, bugüne kadar yapılmış olanları tekrar bir gözden geçirebilir miyiz, bir araya geldiğimizde? İleriye doğru neler yapabiliriz? Bu Kasım ayında yapılacak olan "Mimarlık Eğitimi Kurultayı"nda neler aktarabiliriz, nasıl yardımcı olabiliriz? Konularını irdeleyebiliriz.

Yine bu Mimarlık Eğitimi Komisyonu içinde yer alan, Çift Ana Dal ve Yan Dal Çalışma Grubu olarak da Demet Hocamız var, onu gördüm. Zeynep ULUDAĞ yok. Elvan Altan ERKUT o da yok. Demet Hocamız tek başına çalışacak. Yani, tek kişilik komisyon ya da Mimarlık Eğitimi Komisyonu. Evet, bu komisyonu zaten bunun için bir öncekinde hatırlayacak olursak, başka komisyonlar da vardı, ama böyle yapmayalım denilmişti, ama bu üç kişi o toplantıda olmadığı için, tabii ki devamı olmuştu. Bunu o zaman, Sonuç Bildirgesinde, eğer siz de uygun görürseniz Demet Hocam, bunu kaldıralım. Bu isimler yukarıya eklenir; Mimarlık Eğitimi Komisyonuna eklenir ve böylece Sonuç Bildirgesinde de bir grubun kaldırılması kararı da şu anda değil, ama ilerleyen toplantılarda ortaya konulmuş olur.

Veritabanı Oluşturma Komisyona baktığımızda, Esra FİDANOĞLU burada. Nilay COŞKUN onu göremedim, yanılıyor olabilirim. Hikmet Hanımı göremedim. Müjdem yurtdışında, Yıldız Teknik Üniversitesinden o yok. Burak PAK, onu da göremedim. Elvan ALKANER yok, Canan BİRSEL yok. Buradan da bir tane Esra Hocamız burada. Bu komisyonun da şu anda işlerlik getireceğini söylemek çok doğru bir yaklaşım olmayacak. O da en iyi komisyonlardan birisi olacak. Seni arıyorum, seni biliyorum zaten, o zaman seni de istersen bir önceki gruba, yani Mimarlık Eğitimi Komisyonunda birlikte tekrar durumu görüşelim. Çünkü açılış konuşmasında Sayın

Bülend TUNA'nın da belirttiği üzere, yapılacak olan Mimarlık Eğitimi Kurultayında, Veritabanı Oluşturma Komisyonu ya da diğer komisyonların da birtakım katkıları bekleniyor, MOBBİG bağlamında. O yüzden, Esra'yı da o grupta ele alabiliriz.

Akademik Yükseltme ve Atama Komisyonuna baktığımız zaman, Bilge Hocamız yok, Müjdem Hocamız yok, Güven Hocamız burada, onu gördüm. Güzin Hanım var, Eser Hanım tabii ki var. Demek ki, bunlar üç kişi olaraktan çalışmalarını sürdürebilirler diye görünmekte.

Gelelim 4. Grubumuza: Meslek Pratiği Mesleğe Kayıt ve Kabul Komisyonu. Burada da Orhan Hocamız yok. Mehmet Hocamız her zamanki devamlılığıyla burada. Murat Hocamız yok. Bilemiyorum, Mehmet Hocamız bu grup adına bir çalışma yapabilecek mi tek başına, yoksa onu da Mimarlık Eğitimi Komisyonuna davet etmeyi yararlı buluyorum.

MOBBİG Tarihçesi Kuruluş Çalışma Esasları Komisyonu. Çetin TÜRKÇÜ; Selahattin ÖNÜR; Nur ESİN ve İbrahim NUMAN'dan oluşmakta. Çetin TÜRKÇÜ, Selahattin Bey ve Nur Hanım YÖK üyesi olduğu için şu anda burada değiller, ama toplantıya katıldılar. Onların durumunu da MİAK toplantıları, Mimarlar Odasındaki bu toplantılar bittikten sonra, onlara ne yapmak istediklerini sorabiliriz. İbrahim Bey yok, ama acaba onun yerine katılan birisi var mı? Ben onu göremedim, katılmadığı belirtildi.

Son komisyon: Sürekli Gelişim Komisyonu. Nur ESİN Hocamız burada, Burak Hocamız Erciyes Üniversitesinden ben göremedim. Fulya ÖZDEN buradaydı, dışarıda gördüm gibi hatırlıyorum, yanılmış olabilirim. Nimet ÖZGÖNÜL ve Hüsnü Bey burada. Bunlar da şu anda görebildiğim kadarıyla üç kişiler, ama Nur ESİN yok. En azından Fulya'yla, Hüsnü Beyle bir araya gelip, bununla ilgili şu ana kadar herhangi bir çalışma yaptılar mı, ya da yapacaklar mı? Bu toplantının ilerleyen bölümlerinde herhangi bir sunum yapacaklar mı, yapmak isterler mi? sorusunu onlara yöneltiriz.

Aslında baktığımız zaman, ne yazık ki, ne yazık demek belki çok doğru değil, ama çok fazla katılımın olmadığını söyleyebiliriz. Her çalışma grubundan az sayıda kişinin bulunması nedeniyle ya bunu ister salonlara ayrılıp çalışmalarımızı götürebiliriz ya da bir öneri olarak burada topluca tekrar bir durum değerlendirmesi yapabiliriz. Nasıl uygun bulursanız, bunu görüşmeye açayım diyebilirim. Yani, hep birlikte kabaca sayarsam 40 kişi civarındayız. Aslında, sayı güzel, ama komisyonlar açısından baktığımızda, komisyonlarda görev alan kişiler sayısı sanıyorum 15 dolaylarında kaldı. Bunu görüşlerinize sunuyorum: İsterseniz toplantıya devam mı? Bu komisyonlar oluşumu sırasında benim bir çekincem vardı. Daha önceki toplantılarda da dile getirmiştım. Onu burada bir kez daha yinelemekte yarar görüyorum. Bizler Bölüm Başkanları olarak "Eğitimin mutfağıyla yükümlüüz". Bu nedenle çok fazla görevlerimiz oluyor. Şu anda akademik süreç de başladı. Doğal olarak, tüm Bölüm Başkanları ya da Akademisyenler buraya MOBBİG'e ve içinde yer aldıkları çalışma komisyonlara katılmıyorlar. Aynı şehirde olanlar bile ne yazık ki, zaman örtüşmemesinden ötürü bir araya gelemiyorlar. Türkiye'nin, Kıbrıs'ın değişik şehirlerden gelen kişilerin, bir araya gelmesi gerçekten güç. Tabii ki, teknoloji çağındayız. İnternet var, birbirimizle malleşebiliriz, haberleşebiliriz, ama ne yazık ki, onları da çok verimli kullandığımızı söyleyemeyeceğim. O zaman, sonuç olarak

komisyonların çalışma yapmak için yeterli kişi ve malzemeleri olmadığı için burada toplu olarak kalmaya ve de durumumuzu tekrar gözden geçirmeye doğru gidiyoruz gibi görünüyor. Aksine bir görüş olan ya da ayrılıp komisyonlar çalışsın diyen var mı? Önce onu sorayım. Gördüğüm kadarıyla yok, o zaman komisyonlar olarak ya da MOBBİG grupları olarak burada çalışmaya başlayalım, en iyisi o. Bunun için de tabii ki bir yol bulmamız lazım; yöntem bulmamız lazım. Hepimizin elinde, benim de elimde bir önceki MOBBİG'in, MOBBİG'te yapılmış olan sunumlar ya da oturumlarda yapılan konuşmalar yer almakta. Oraya baktığımızda da bu komisyonlara yönelik çok fazla bir katkının olmadığını üzülerek söylemek durumundayız. Sizler de, katılanlar, arkadaşlarımız bunu bilirler.

Aslında, bu daha önceki, yani XXVII. MOBBİG'te ortaya çıkan bir olgu. Ben, Yıldız Teknik Üniversitesi olarak, XXVII. MOBBİG'in organizasyonunu üstlendiğimde, bütün o dönemki çalışma gruplarını bir araya getirmek ve de ileriye nasıl gidebiliriz, nasıl daha geliştirebiliriz? i sağlamak adına toplantılar yapmaya çalıştım. Yaptım da, fakat orada da daha ileriye gitmek gerek diyerek, XXVII. MOBBİG de bu komisyonların geldiği noktanın ortaya konulmasını hedefledi. Bu bağlamda; değişik komisyonlarda, değişik arkadaşlarımız sunumlar yaptı. Bu bir tarihçe gibi oldu, ama XXVIII. MOBBİG' deyse daha sınırlı sayıda komisyonun çalışmaları yer almaktaydı. Bu toplantıdaysa, gördüğüm kadarıyla komisyonlar daha da küçülmüş ya da daha da çalışma yapma ortamı bulamamış diyorum.

Şimdi, konu böyle olunca, Mimarlık Eğitim Komisyonu olarak bir hatırlatma yapayım isterseniz, onun bir üyesi olarak. Bir önceki MOBBİG'te ben Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümünde geliştirilen dört yıllık Lisans üzerine artı bir, biçiminde, yani, kendi bölümümüzün koşullarına uygun, Üniversitemizin yapısına uygun bir eğitim programına aktarmıştık draft olarak, yani tasarı olan bir programdı.

Bunun dışında; değişik, Mehmet Hocamızın içinde bulunduğu bir grubun Çift Ana Dal ve Yan Dal Çalışma Grubunun yanılmıyorsam sunumu oldu. Onun dışında; Selahattin Hocamızın ve Nur Hocamızın birlikte hazırladıkları MOBBİG Tarihçesi Kuruluş Çalışma Esasları Komisyonunun bir sunumu olmuştu. Akademik Yükselme Atama Komisyonunda da Bilge Hocamız bir sunum yapmıştı. Veritabanı ve diğerleri için yine çok ayrıntılı olmayan sunumlar vardı.

Bugünkü Mimarlık Eğitimi Komisyonunun yapısına baktığımızda, biraz önce saydım, yedi dolayında kişi bu grupta burada yer almakta. Çift Ana Dal ve Yan Dal Çalışma Grubunu da buna kattığımız zaman, oradan da bir kişi geldiği zaman, sekiz kişilik bir komisyonumuz var. Bu komisyonun yapması gerekenler henüz yapılmamış. Bu sabahki Bülend Beyin konuşmasından, YÖK Başkanıyla da yapmış olduğu konuşma dikkate alındığında, bugüne kadar Mimarlık Eğitimi konusunda benim izlediğim kadarıyla, benden daha deneyimli olanlar, bunu düzeltsin, Mimarlık Eğitiminin hep 4 yıl, artı biçiminde kurgulanması yolunda biçimsel bir gelişim söz konusuydu. Ama, bu sefer de Bülend Bey, YÖK Başkanının bunun 3 yıl gibi olmasını istediğini ya da olması gerektiğini söyledi. Belki, bunun üzerinde biraz konuşabiliriz diye düşünüyorum. Gerçekten tabii ki, benim bu konuda çok fazla ayrıntılı bir bilgim de yok. Sabah yapılanlar ve duyduklarımın dışında.

Belli bir süredir Erasmus Koordinatörlüğünü yürütüyorum ve Avrupa Birliği okullarıyla, yaklaşık 34 okulla sıkı bir ilişki içindeyim. Onların yapılmasını biliyorum

ve bunlar konusundaki bilgilerimi sizinle paylaşabilirim. 3+2'nin durumuyla, şu anda Türkiye'de olan 4 ve de olası görünen 3 yıl üzerinde birazcık bir beyin fırtınası yapmayı öneriyorum. Bu konuda söz almak isteyen var mı? Eğer yoksa ben bir giriş yapayım isterseniz. Şimdi, bizim ülkemizde şu anda yürürlükte olan yönetmelikler çerçevesinde, mevzuat çerçevesinde dört yıl sonra öğrencilerimize bir iki üniversite hariç, falanca üniversitenin "Mimarlık Programını Bitirmiştir" diploması verilmekte. Mimarlar Odası'nca unvan verilmemekte. Aynen falanca "İlköğretim Okulunu Bitirmiştir" diploması gibi, "Mimarlık Programını Bitirmiştir" diploması verilmekte. Mimarlık Lisans Diploması, "Mimarlık Alanındaki Lisans Programını tamamlamıştır" diye bir diploma verilmekte, yani unvan aslında bunlara verilmemekte. Mimarlar Odası da mesleği uygulayabilmeleri için bunlara 2005 yılında çıkan yasa gereği, uygulamalı Akademi'de bu diplomaya sahip olan kişileri de Odaya kaydetmekte ve Mesleki Uygulama Yetkisi vermekte.

Bu arada tabii ki, bizim ülkemizi AB'ye Uyum Yasaları çerçevesinde yürürlüğe koymaya hazırlandığı Mesleki Yeterlilikler Çerçeve Yasası da 2009 yılında girecekti, olmadı, 2012'de yürürlüğe girecekmiş gibi görülmekte. Tabii ki, yalnızca eğitimin dört yıl ya da üç yıl olması değil, çok daha geniş kapsamlı olarak ele alınması gerekiyor.

Şu andaki YÖK'teki Lisans Yönetmelikleri diyelim, eğitimin dört yıl olduğunu söylüyor ve biz de bugüne kadar, benim bildiğim kadarıyla MOBBİG'te de hep "bu dört yılı nasıl kurgularız; bunun üzerine nasıl artı birlik bir eğitim yaparız?" gibi biçimsel, kimi zaman niteliksel, kimi zaman niceliksel görüşmeler yaptık. YÖK'teki bu duruma baktığımız zaman, "eğitim üç yıldır" denildiği zaman, tabii ki bu Mesleki Yeterlilikler Çerçeve Yasasına bağlantı kurduğumuzda, üç yılın sonunda yine Lisans Programlarından çıkanların mesleklerini uygulama, yani unvan alma durumları olmayacak. Burada tabii ki, bir noktayı gözden kaçırmamak gerekir. Dört yıllık eğitim yerine üç yıl vermek, ama bunun üzerine mutlaka bir iki yıllık bir başka eğitim sürecini eklememiz gerekmektedir.

Nitekim yurtdışında, Avrupa'da sanıyorum yüzde 60–70 oranındaki okulda bu sistem uygulanmakta ve birçoğu da bu sisteme doğru geçiş yapmakta. Almanya, Romanya gibi ülkelerdeki birtakım okullar dışındaki okullarda gerçekten 3+2 sistemi uygulanıyor. Dediğim gibi, bunu Erasmus'a giden öğrencilerimden yakından izliyorum. Bunlara baktığımız zaman, onların iki yıl içinde, üçten sonra vermiş oldukları iki yıllık eğitim, şu anda ülkemizde ağırlıklı olarak yürütülen Lisansüstü uzmanlık alanlarına yönelik Lisansüstü Programlarıyla eşleşmiyor. Onlar, Mimarlık Eğitimi tamamlamaya yönelik dersler alıyorlar ve beş yılın sonunda "Yüksek Mimar Programı bitirmiştir" biçiminde bir belgeyle oradan mezun oluyorlar. Pek çok okuldan ya da ülkede ise bunu olsa bile, hâlâ uygulama yetkisi olmuyor. Uygulama için başka koşullar isteyen ülkeler de söz konusu.

Doktora Eğitimi tabii ki, ülkemizde de böyle bir durum gerçekleşirse, onun ardından 3+2'nin üstüne, bir de Doktora sorunu ortaya çıkıyor. Bizde yönetmeliğe göre Doktoralar 4 yıl, ama yurtdışında Doktoralar da artık 3 yıl. Burada, domino taşları gibi bir zincirleme reaksiyon söz konusu. Birisini oynattığınız anda, hepsi birden değişmek durumunda. Bu konuların üzerine biraz değinip, kısaca toparlamaya çalıştım.

Biz de eğer üç yıllık sisteme geçerse, yani 180 ECTS Avrupa Kredi Transfer

Sistemiyle AKTS'yle öğrencilerimizi mezun edersek, bütün okullarımızı iki yıllık daha Mimarlık Eğitimi vermeye yönelik bir yapılanma içine girmesi, artı bunun için ve şu anda pek çok okulda mevcut olan uzmanlığa yönelik Lisansüstü ve Yüksek Lisans Programlarının da yeniden kurgulanması zorunlu hale geliyor.

Mesleki Yeterlilikler Çerçeve Yasası'nı sizler Bölüm Başkanı olduğunuz için mutlaka okumuşsunuzdur. Yine aklımda kaldığına göre, orada da yazar; 3 yıl Lisans, 2 yıl Yüksek Lisans, üstüne de 3 yıllık bir Doktora eğitimi ibaresi yer almakta. Bunun da 2012'de uygulamaya geçmesi planlanıyor, ama dediğim gibi bu daha önce geçecekti, bu yıllarda geçecekti olamadı. 2012'ye sarktı, 2012'den 2015'e de sarkabilir, o da ayrı bir konu.

Şimdi, öğrencilerimizi 3 yıl okuttuğumuz zaman, biz bunlara ne verebiliriz, Yüksek Lisans, ECTS bağlamında? Yani, 30 ECTS'lik dersler bağlamında ne verebiliriz, ne vermeliyiz ve de bu bize Türkiye'de uygulama yapabilmek için artı bir şey katar mı? Bu soruyu sorup, sizlerin görüşlerinizi almak istiyorum.